

Színház az egész világ

Mottó:

Színház az egész világ.

És színész benne minden férfi és nő :

Fellép s lelép: s mindenkit

sok szerep vár Életében...

Shakespeare: Ahogy tetszik

Fordította Szabó Lőrinc

Budapesti Nemzeti Színház (fotó: Eöri Szabó Zsolt), ahol a MITEM (Madách International Theatre Meeting, azaz Madách Nemzetközi Színházi Találkozó) 2014 március 26. és április 7. között zajlott .

Heves vita tárgya ma az egész világon a nemzet fogalma, s benne a nemzeti színjátszásé is. Nem újkeletű dolog, évtizedről évtizedre fellobban hamvaiból a vita lángja. Hol személyeskedő, hol elméleti vagy vegyesen mindkettő. Magyarország sem lehet kivétel. Legyünk most önzők, magyar szemüvegen át tekintsünk ki a nagyvilágba, s nézzünk körül, mi folyik a dráma műfajában. Az Ághegy e számában magyar és skan-

dináv szerzők műveiből kínálunk olvasóinknak egy csokorra valót.

Alig kétszáz évvel ezelőtt Edvi Illés Pál egy vitában azt hangoztatta, hogy [...]a magyarnak olyan a karaktere, hogy nem szereti a színházat. Mivel a magyar férfiak szeretik a nőket lerendezni keletiesen, ezért nincs kelete a romantikus szerelemnek.

Kölcsey alig egy évtizeddel rá már másként érvel: virágzó magyarnak a játékszín csak egy újabb nemes gyönyörködés tárgya lett volna; nekünk pedig úgy kell azt óhajtanunk, mint hanyatló nyelvünk védelmét, mint enyésző karakterünk palládiumát, mint süllyedő lelkünk fölemelő eszközét.

A magyar nemzetről való modern gondolkodás a 19. században alakult ki – és nagyszerű örökséget hagytak ránk azok az „alapító atyák”, akik többek között a Nemzeti Múzeumot és a Nemzeti Színházat is megalkották. Ha jól sáfarkodunk vele, ma is segít az eligazodásban, írja Csorba László történész, az ELTE docense a Nemzeti Színház magazinja 2014. januári számában, és így folytatja: „A magyar kultúra ereje többek között abban rejlik, hogy európai jellege mellett mindig érezhető az önálló íze, semmi mással össze nem téveszthető, egyéni sajátossága. A maga képére fordítja az európai ösztönzéseket, és a maga belső világából sarjadó alkotásokkal járul hozzá a közös értékek gazdagításához.”

Baán László, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója a korábban említett magazinban pedig arról nyilatkozik, hogy „[...]Mi magyarok gyakran hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy hatást csak importálni tudunk, mi sosem érünk, érhetünk el az általunk teremtetett nagy sikerekig. Pedig a legjobbaink évszázadok óta tudtak s tudnak az emberiség egészét érintő érvénnyel megszólaló műveket alkotni. Ha rálátásunk van a világra, sosem fogjuk úgy gondolni, hogy valamiféle periférián élünk.”

Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere beköszöntőjében úgy nyilatkozott, hogy azon túl, hogy örömteli kezdeményezés, kulturális kuriózum és valódi művészeti ünnep a Madách Nemzetközi Színházi Találkozó, kifejezetten alkalmas fórum arra is, hogy különböző alkotók, művészeti szemléletek, színházi tradíciók mutatkozhassanak be egymás előtt Grúziától Norvégiáig. Ha önmagunkra ismerünk a színre vitt darabokban, ha jobban megismerjük önmagunkat, mint magyarok, akkor a „nemzet szolgálatának” magas eszménye mindennapi erőforrása lehet az életünknek, s erősíti a nemzeti összetartozást.

A nemzeti és nemzetközi egymásnak nem ellentétei.

Kovács Ferenc

Összeállításunk a **Páholy** rovat 5897. oldalán kezdődik és az **Észak hírnökei** rovatban folytatódik.